

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

АСПІРАНТУРА
Кафедра української філології

СИЛАБУС
вибіркової дисципліни

**«РЕДАГУВАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ:
ПРИНЦИПИ, МЕТОДИ, СЕКРЕТИ»**

Освітня програма:
«Філологія у вимірах сьогодення:
мовознавство, літературознавство,
перекладознавство»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень
Кафедра	української філології
Факультет	-
Викладач	Баган Мирослава Петрівна , доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології
Статус дисципліни	вибіркова
Курс, семестр	II курс, 1 семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС/ 90 годин
Мова викладання	українська
Види занять і їхній розподіл за годинами	лекцій - 10, практичних занять - 20

**Коротка
анотація
дисципліни**
(Що я
вивчатиму?)

Дисципліна формує в аспірантів компетентності ефективного добору мовних засобів для ефективного викладу результатів наукових досліджень, уміння удосконалювати й употужнювати наукові тексти різних жанрів. Концепція курсу полягає в невідривності редагування від стилістичної специфіки тексту. Дисципліна спрямована як на висвітлення теоретичних проблем редагування, так і на формування у здобувачів освіти практичних умінь виконувати редакторський аналіз текстів, оптимізувати їх відповідно до мети та вікових, освітніх особливостей цільової аудиторії. Курс висвітлює основні аспекти редакторської роботи, формує практичні навички редагування, удосконалює комунікативно-дискурсивні вміння аспірантів. Крім компетентностей редагування наукових текстів дисципліна сприяє формуванню загальних компетентностей: здатності до самовдосконалення, роботи з представниками різних професій, розв'язання проблем та адаптації до нових ситуацій.

Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i>	Мета вивчення дисципліни – ознайомити здобувачів освіти із прикладними аспектами редагування наукових та освітніх видань, на основі чого сформувані в них компетентності редакторського аналізу, оптимізації текстів відповідно до їхньої мети та цільової аудиторії, соціальні навички співпраці з авторами текстів і видавцями; навчити аспірантів оптимізувати композиційну, тематичну й фактологічну структуру наукового тексту, його лексико-стилістичне оформлення; розвинути в них здатність до критичного мислення, самоконтролю й самовдосконалення.
Результати навчання <i>(Чого я навчуся?)</i>	Після опанування курсу ви навчитесь: <i>Оптимізувати свої й чужі наукові, художні тексти для ефективного впливу на читача та досягнення різних комунікативних намірів.</i> <i>Ефективно презентувати свої здобутки в освітній та професійній діяльності.</i> <i>Чіткіше й переконливіше висловлюватися.</i> <i>Ефективно структурувати контент, увиразнювати в ньому основні ідеї.</i> <i>Зачаровувати читачів своїм чітким колоритним мовленням.</i>
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Дисципліна спрямована на формування мовної, комунікативно-стратегічної, дослідницької та інтерпретативної компетентностей, а також критичного мислення, здатності до самоконтролю й самовдосконалення.
Тематика <i>(змістові модулі)</i> навчальної дисципліни	Зміст навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. Теоретичні й методологічні засади редагування Тема 1. Едитологія як прикладна суспільно-інформологічна наука: здобутки, проблеми, перспективи. Тема 2. Аспекти й методологія редагування. Цифрові засоби в арсеналі редактора. Тема 3. Редакторський аналіз та алгоритм його виконання. Змістовий модуль 2. Основні аспекти редагування тексту Тема 4. Композиційні норми редагування. Тема 5. Логічні норми редагування. Тема 6. Стратегії олюднення, підвищення інтерактивності й привабливості текстів освітніх видань. Тема 7. Мова сучасних освітніх видань як об’єкт лінгвістичних досліджень. Типологізація освітніх видань і текстів. Тема 8. Проблеми редагування текстів академічного підстилю наукового мовлення. Тема 9. Аспекти редагування віртуального наукового контенту Тема 10. Редакторський аналіз текстів науково-ділового підстилю.
Пререквізити <i>(передумови)</i>	Для успішного опанування дисципліни аспіранти повинні мати достатні знання в галузі лексикології, фразеології, граматики й синтаксису й

вивчення дисципліни)	стилістики сучасної української літературної мови. Зокрема, для вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати: особливості різних рівнів мовлення (фонетичного, графічного, лексичного, морфологічного, синтаксичного; правила української орфографії; стильову диференціацію мовлення; засоби стилістичного вираження тексту. уміти: визначати стильову належність тексту, його мету, композиційні частини; аналізувати мовно-стилістичне оформлення, виявляти порушення графічних, лексичних, граматичних, пунктуаційних норм.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Рекомендовані джерела 1. Авраменко, О. М. (2019). Було – стало : зміни в правописі. Київ: Даринка. 40 с. 2. Баган, М. П. (2017). Експресивність сучасного українськомовного наукового дискурсу : межі можливого. <i>Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія</i>. 20, 1. 9–17. DOI: https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2017.120712 3. Баган, М. П. (2019). Кліше в сучасному українському науковому дискурсі: культуромовний і комунікативний аспекти. <i>Граматичний простір сучасної лінгвоукраїністики. Катерині Григорівні Городенській</i>. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. С. 367–374. 4. Баган, М. П. (2022). Редагування тексту: [посібник для самостійної роботи аспірантів]. Київ : Видавничий центр КНЛУ. 48 с. 5. Блажко, М., Омельчук, С. (2020). Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Київ: Грамота. 224 с. 6. Васенко, Л. А., Дубічинський, В. В., Кричець, О. М. (2022). Фахова українська мова : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 272 с. 7. Волкотруб, Г. (2004). Практична стилістика української мови : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники. 256 с. 8. Городенська, К. Г. (2014). Українське слово у вимірах сьогодення / Ін-т укр. мови НАН України. Київ : КММ. 124 с. 9. Гузенко, С. В. (2019). Теорія і практика редагування : навч. посіб. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського. 220 с. 10. Єщенко, Т. А. (2009). Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія». 264 с. 11. Зарембо, К. (2021). Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. Київ : Віхола. 222 с. 12. Зелінська, Н. (2002). Наукове книговидання в Україні : історія та сучасний стан. Львів: Світ. 268 с. 13. Іванченко, Р. Г. (2003). Літературне редагування : репр. вид. Київ. 248 с. 14. Капелюшний, А. О. (2005). Редагування в засобах масової інформації. Львів: Паїс. 303 с. 15. Карпенко, В. О. (2007). Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник. Київ : Університет «Україна». 431 с. 16. Колоїз, Ж. В. (2017). Теорія і практика редагування газет: [практикум]. Кривий Ріг: КДПУ. 82 с. 17. Кочан, І. М. (2008). Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання. С. 132–166.

18. Лаврінець, О., Симонова, К., Ярошевич, І. (2019). Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 524 с.
19. Лобода, С. М., Денисенко, С. М. (2021). Видавнича справа і технічне редагування [Електронний ресурс] : навч. посіб. Київ : НАУ. 76 с.
20. Омельчук, С. (2021). Бути чесним у науці й навчанні: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 80 с.
21. Партико, З. В. (2006). Загальне редагування: нормативні основи. Львів: ВФ Афіша. 416 с.
22. Партико, З. В. (2020). Основи редагування : у 2 кн. [текст]. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К. Кн. 1. 332 с.
23. Пашинська, Л. М, Школа, Г. М. (2019). Порушення літературних норм у професійному мовленні. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету : Серія Філологія-Педагогіка-Психологія. Вип. 38. Київ : Вид. центр КНЛУ. С. 104–109.
24. Тимошик, М. С. (2004). Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Ін Юре». 224 с.
25. Український правопис (2019) / НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ : Наукова думка. 392 с.

Політика оцінювання
(розподіл балів і критерії)

Система оцінювання результатів навчання

№ з/п	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1	Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
2	Модульна контрольна робота (МКР)	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) відбувається за 4-х-бальною шкалою – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять відповідає «0» балів.

Напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Вона оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб: «відмінно» – 50 балів; «добре» – 40 балів; «задовільно» – 30 балів; «незадовільно» – 20 балів; нез'явлення на МКР – 0 балів.

	Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Підсумковий контроль – залік – викладач виставляє за національною шкалою та за шкалою ЄКТС на основі таких співвідношень: <table><tr><th>Семестровий рейтинговий бал</th><th>Оцінка за шкалою ЄКТС</th><th>Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82 – 89</td><td>B</td></tr><tr><td>75 – 81</td><td>C</td></tr><tr><td>66 – 74</td><td>D</td></tr><tr><td>60 – 65</td><td>E</td></tr><tr><td>0 – 59</td><td>FX</td><td>не зараховано</td></tr></table> Аспіранти, які набрали семестровий рейтинговий бал 60 і вище отримують відповідну оцінку без складання заліку. Аспіранти, які набрали семестровий рейтинговий бал 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання отримують оцінку "зараховано", 60 E.	Семестровий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	90 – 100	A	зараховано	82 – 89	B	75 – 81	C	66 – 74	D	60 – 65	E	0 – 59	FX	не зараховано
Семестровий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою																
90 – 100	A	зараховано																
82 – 89	B																	
75 – 81	C																	
66 – 74	D																	
60 – 65	E																	
0 – 59	FX	не зараховано																
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Форма підсумкового контролю – залік. Поточне оцінювання: завдання самостійної роботи, виконання завдань на практичних заняттях, модульна контрольна робота.																	

Затверджено на засіданні кафедри української філології, протокол № 18 від «24» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

Мирослава БАГАН